

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

БАСЕЙНОВА ДИРЕКЦИЯ „ИЗТОЧНОБЕЛОМОРСКИ РАЙОН“

ПРОТОКОЛ

от проведена среща-консултация в Министерство на енергетиката

по проекта на

Плана за управление на речните басейни в Източноевропейски район

(2016-2021)

Място: Министерство на енергетиката, гр. София

Дата: 27 април 2016 година

На 27 април 2016 г. в сградата на Министерството на енергетиката, гр. София се проведе среща-консултация с представители на Министерство на енергетиката (МЕ), Министерство на околната среда и водите (МОСВ), Асоциация „Хидроенергия“, „КЦМ“ АД – Пловдив, Сдружение риболовен клуб „Балканка“ и WWF - България. Цел на срещата-консултация беше представянето на проекта на Плана за управление на речните басейни в Източноевропейски район (2016-2021) и обсъждане на мерките в програмата от мерки, свързани с енергийния сектор.

Срещата беше открита в 11:00 часа с приветствие от **Станислав Станков** – директор на Дирекция „Природни ресурси и концесии“, МЕ, който изрази надежда срещата да е ползотворна и даде възможност на участниците да се представят.

Взе думата **Георги Терзов**, началник отдел „Управление на речните басейни“, дирекция „Управление на водите“, МОСВ. Той благодари за домакинството на МЕ и представи целта на срещата, част от тематичните срещи по ведомства, организирани от МОСВ за представяне на четирите плана за управление на речните басейни в България, както и необходимостта да бъдат взети предвид забележките от страна на заинтересованите страни в и от управлението на водите в крайния вариант на ПУРБ.

Васил Узунов, началник сектор „ПУРБ“, БДИБР изнесе презентация за проекта на Плана за управление на речните басейни в Източноевропейски район и предвидените мерки, касаещи енергийния сектор. Той спомена проектите, изпълнявани от БДИБР, които ще допълнят програмите от мерки, като се спря по-подробно на проекта, свързан с мините EARBDMINING и проекта, свързан с влиянието на МВЕЦ върху повърхностните води ANCHOR. Той представи партньорите по проектите, дейностите, които се изпълняват, очакваните резултати и обясни, че предстоят срещи-консултации по места и по двата проекта.

След презентацията **Георги Терзов** даде думата на участниците за коментари и предложения за мерки, като призова за конкретност.

Христо Касаджиков, МЕ изрази мнение, че при създаването на проекта на ПУРБ е свършена много работа, като се има предвид, че на територията на ИБР са най-големите минни предприятия. Той сподели, че от МЕ следят състоянието на водите при

проверките, които правят на тези предприятия и че по отношение на мерките, касаещи минния сектор в проекта на ПУРБ на ИБР няма никакви забележки.

Васил Узунов каза, че в БДИБР има около 500 издадени разрешителни, свързани с заустване от индустриални дейности. В ПУРБ няма предвидени мерки за всяко от тях, а сме наблегнали там, където има голям товар или някакъв установен проблем.

Христо Касаджиков повдигна въпрос по темата за незаконните практики, установени на някои места в ИБР за добив на баластра под предлог, че се издава разрешително за създаване на рибарници в стари речни ръкави. Даде пример с подобен случай в района на Сливен, където има издадено разрешително за рибарници, а се добиват инертни материали на повече от 15 метра дълбочина. Той подчерта, че за подобни случаи трябва да има сериозен контрол и да се следят подобни дейности, а също така трябва да се синхронизират контролните дейности на МЕ и на БД.

Младен Ангелов, гл. експерт, БДИБР обясни, че в БД са запознати със случая в Сливен, който е чисто криминален и с него се занимават от Прокуратурата. Когато подобни инвестиционни предложения постъпват в БДИБР е трудно да се установи, че всъщност инвеститорът има друга цел, различна от заявената. БДИБР не би съгласувала проект за рибарници с 15 метра дълбочина.

Недялко Ангелов, МЕ отбеляза, че в презентацията при изброяването на нормативните документи не присъства Директива 2007/60/ЕС – Директивата за риска от наводнение и е добре да се добави, на което **В. Узунов** отговори, че в презентацията списъкът на законодателните документи, база за основните мерки не е изчерпателен и освен Директива за наводненията са пропуснати и други (например Севезо директивата), просто с цел по-сбито представяне на информацията. По отношение на наводненията и мерките за намаляване на риска от тях, той обясни, че ПУРН е част от ПУРБ и в тази връзка са предвидени мерки, които да изпълняват целите и на двата плана (доброто състояние на водите и ограничаване на риска от наводнения), като даде примери с мярка „Възстановяване на стари меандри“.

Последва подкрепа от страна на **Любомир Костадинов**, WWF за подобни мерки, които според него ще имат и още допълнителен ефект като например да са и мярка срещу незаконния добив на баластра, относно което **Младен Ангелов**, БДИБР обясни, че възстановяване на стари меандри трудно се осъществява в частни имоти.

Любомир Костадинов, WWF сподели, че е необходимо да бъде направена оценка на изградените досега рибни проходи и попита дали има предвидена мярка, свързана с измерване на количеството на водите, изпускани за осигуряване на екологичен минимум с електронни измервателни устройства и такава, свързана с премахване на бариери в реките?

Васил Узунов отговори, че мярка за електронни измервателни устройства има в Националния каталог от мерки – тях всеки инвеститор сам трябва да си ги закупи и монтира, а мярка за разрушаване на бариери в реките не е предвидена. За да се включи в ПУРБ подобна мярка е необходимо да има постъпило предложение в срока на консултацията на проекта на ПУРБ, придружено със солидна обосновка.

Любомир Костадинов отбеляза, че по негови сведения Басейновите дирекции все още не знаят собствеността на всички съоръжения в реките. Той отправи предложение законодателно да се приеме, че ако в даден (определен по закон) срок собствениците на съоръжения не заявят своята собственост, да се счита, че съоръжението е на държавата.

По този начин може да се пристъпи към разрушаването на някои съоръжения в реките, които представляват миграционна бариера.

Васил Узунов отговори, че това също трябва да постъпи писмено в БДИБР заедно с обосновка. **Младен Ангелов** също коментира, че не са чак толкова неизяснените по собственост съоръжения и че не това е големият проблем. Когато дадено съоръжение е на частен собственик, има механизми той да бъде принуден да си изгради рибен проход, например при удължаването на разрешителното, но когато собствениците са общини или „Напотелни системи“ ЕАД, да ги принудиш да изпълнят подобна мярка е изключително трудно поради липсата на финансиране. Той прикани неправителствените организации да изпратят списък на места, в които е установен проблем от миграционни бариери, за да може от страна на БДИБР да се предвидят и съответните мерки.

Димитър Куманов, Сружение „Балканка“ обясни, че счита проекта на ПУРБ на ИБР за най-добрият измежду четирите плана и изрази съжаление, че присъстващите представители на заинтересовани страни са толкова малко на брой – това според него е сигнал, че ПУРБ не ги вълнува. Същевременно поздрави асоциация „Хидроенергия“, че са тук и разкритикува това, че НЕК ЕАД не са представени на срещата-консултация. От Министерството на енергетиката отговориха, че са поканили представители на „НЕК“ ЕАД да участват в срещата, но те не са се отзовали.

Д. Куманов постави пред представителите на БДИБР и МОСВ следните въпроси, като изрази надежда, че на днешната среща може да се отговори поне на някои от тях:

1. Има ли предвидени в новите ПУРБ за привеждане на всички водоземания от повърхностните водни обекти – единични или за деривациите на всички каскади на НЕК в съответствие със ЗВ и ЗРА?
2. Има ли предвидени мерки в ПУРБ за всички водоземания от водни обекти, които нямат разрешителни за водоземане?
3. Има ли предвидени мерки за проверка на ефективността на всички деривационни канали и на всички изравнители на НЕК? Т. е – проверка колко вода отнемат от реките и колко вода доставят до изравнителите?
4. Според натрупания опит от прилагането на ЗВ и на досегашните ПУРБ – те важат ли и за всички водоземания и деривации на НЕК?
5. Доколко всички процедури по издаване на разрешителни за водоземане / ползване или промяна на условията, или удължаване на срока на разрешителните са прилагани в съответствие с досегашните ПУРБ и с параграф 146, ал. 2 от ПЗР на ЗВ?
6. Ако досега не сме прилагали досегашните мерки – какъв е шансът да прилагаме бъдещите?
7. При установени нарушения на ЗВ или на условията на разрешителни за водоземане, или на мерки в ПУРБ, възможно ли е НЕК да бъде глобена? С други думи – ЗВ важи ли и за НЕК?
8. Ако държавната НЕК не спазва никой закон или ПУРБ – можем ли да очакваме частните ВЕЦ да ги спазват?
9. Ще прекратяваме ли производството и изкупуването на ток при маловодие в съответствие със ЗВ и ПУРБ?
10. Ще следим ли процеса през регистъра на АУЕР?

Димитър Куманов отправи и едно предложение към Министерството на енергетиката: Да се следят показателите на хидрометричните станции на НИМХ и когато те покажат маловодие, да се издава заповед до всички производители на електроенергия (МВЕЦ и ВЕЦ, включително на малките такива и на тези на НЕК) за спиране производството на електроенергия и спиране на продажбата на такава, като това трябва да стане чрез закон.

Васил Узунов отговори накратко на някои от поставените въпроси:

На въпрос 1: По принцип в ПУРБ няма такава мярка, но за яз. Ивайловград има предвидена мярка „Преразглеждане на издадените разрешителни с цел постигане на целите за водното тяло“. По отношение на деривациите подобна мярка не е предвидена.

На въпрос 2: В ПУРБ са разглеждани само водоземанията с издадени разрешителни. На този отговор Д. Куманов спомена, че за него водоземането от р. Яденица е незаконно – според ЗВ ако една река е с дебит по-малък от 100 л/сек, водоземането е забранено и в тази връзка сдружение „Балканка“ пуска жалби до Европейската комисия.

На въпрос 3: Няма такива мерки в проекта на ПУРБ на ИБР.

На въпрос 4: Предвидените мерки важат за всички водоземания и деривации, независимо дали са на НЕК или не. В ПУРБ има предвидени мерки с отговорна институция за изпълнението им НЕК ЕАД. Проблемът е, че не винаги имаме механизъм да накараме отговорната институция да изпълни мерките. В този втори цикъл на ПУРБ, последният ще се приема от Министерския съвет и се надяваме по този начин да се осигури държавна подкрепа. Към момента мярката се нарича „Изграждане на съоръжения за осигуряване на непрекъснатостта на реката ("рибни проходи" ; байпаси и др.)“.

На въпрос 5: БД прилага гореспоменатия параграф 146 от ЗВ. Младен Ангелов допълни, че не го прилагаме за съществуващи ВЕЦ.

На въпрос 6: На територия на 35000 кв. км имаме 20 човека, занимаващи се с контролна дейност. Затова е трудно да се осъществи контрол на всички планирани мерки. Но от друга страна, административните мерки се изпълняват от БДИБР.

За въпрос 9 Д. Куманов поясни, че е насочен към представителите на Министерството на енергетиката и го специфицира по следния начин: възможно ли е да се изработят критерии за маловодие и при определени негови нива да се казва на производителите на електроенергия (малки и големи) от коя точка нагоре по течението на реката да се спира производството и изкупуването на ток. **Владимир Янков, МЕ** отговори, че е добре Д. Куманов да пусне предложението си писмено до Министерството на енергетиката и ако подобна опция е разписана в закон, може да се разгледа. Той даде пример с месечните графици за осигуряване на оттока, които определят какво количество да се произвежда от НЕК ЕАД. Той акцентира, че НЕК ЕАД произвеждат толкова ток, колкото им се заложи и спазват тези условия, които се предлагат от Сдружение „Балканка“ за големите язовири. Това предложение трябва да влезе под някаква форма, като не се нарушават и договорите с ЕРП-тата. Тук на прима виста излиза и въпросът кой ще осъществява контролната функция по този механизъм, ако той се възприеме, защото само на доброволен принцип няма да бъде спазвано от малките водоелектрически централи.

Владимир Янков, МЕ отправи въпрос дали за предприятията „Горубсо“ са давани предписания по нарушения на економите за отпадъчни води, на което **Васил Узунов** отговори, че контролният орган е РИОСВ. Той подчерта, че в БД също понякога се установява разминаване в информацията – предприятията дават информация, че всичко е наред например по Наредба 6 за отпадъчните води, но съгласно принципите на проекта на Наредба 2 за водните тела с поставени цели, БДИБР има по-строги цели, които не се постигат. Той даде пример с рудник „Ерма река“ – според БД концентрациите на кадмий там са с превишения съгласно Наредбата за СКОС и това се установява от провеждания мониторинг 12 пъти в годината, а според предприятието няма проблем. Той каза, че по проекта EARBDMINING от Минно-геоложкия институт ще предложат варианти от мерки за разрешаване на установените проблеми, като дори се дискутират мерки за изграждане на влажни зони за допречистване на отпадъчните води в Мадан, Лъки, Златоград.

Димитър Куманов попита дали е предвидена мярка за изграждане на ПСОВ за гр. Копривщица, на което **Васил Узунов** отвърна, че такава мярка е предвидена в Програмата от мерки, но е под въпрос изпълнението ѝ с оглед на това, че градът е с под

10 000 е.ж. и по тази причина не влиза в приоритетите на МОСВ и ОПОС за финансиране.

Георги Терзов закри срещата, след като се убеди, че няма повече повдигнати за обсъждане въпроси.

Предложения от срещата:

1. Необходимо да бъде направена оценка на изградените досега рибни проходи;
2. Да се предвиди мярка, свързана с измерване на количеството на водите, изпускани за осигуряване на екологичен минимум с електронни измервателни устройства;
3. Да се предвиди мярка, свързана с премахване на бариери в реките;
4. Предложение законодателно да се приеме, че ако в даден (определен по закон) срок собствениците на съоръжения не заявят своята собственост, да се счита, че съоръжението е на държавата. По този начин може да се пристъпи към разрушаването на някои съоръжения в реките, които представляват миграционна бариера;
5. Да се следят постоянно показателите на хидрометричните станции на НИМХ и когато те покажат маловодие, да се издава заповед до всички производители на електроенергия (МВЕЦ и ВЕЦ, включително на малките такива и на тези на НЕК) за спиране производството на електроенергия и спиране на продажбата на такава, като това трябва да стане чрез закон

Съгласувал:

инж. Мария Бабукчиева, директор на дирекция „ПР“

Марин Маринов – нач. отдел „ПУВ“

Васил Узунов – нач. сектор „ПУРБ“

Изготвил:

Милослава Михайлова, главен експерт, отдел „ПУВ“, сектор „ПУРБ“